

Освітня програма
Долинської загальноосвітньої школи І-ІІІ ст. № 7
(середньої освіти ІІІ ступеня, 10 клас)

Освітня програма закладів загальної середньої освіти ІІІ ступеня (профільна середня освіта, 10 клас) розроблена на виконання Закону України «Про освіту» та постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти», на виконання наказу МОН від 20.04.2018 року №408 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти ІІІ ступеня».

Освітня програма визначає:

загальний обсяг навчального навантаження, орієнтовну тривалість і можливі взаємозв'язки окремих предметів, факультативів, курсів за вибором тощо, зокрема їх інтеграції, а також логічної послідовності їх вивчення які натеper подані в рамках навчальних планів (таблиці 2-3);

очікувані результати навчання учнів подані в рамках навчальних програм, перелік яких наведено в таблиці 4; пропонований зміст окремих предметів, які мають гриф «Затверджено Міністерством освіти і науки України» і розміщені на офіційному веб-сайті МОН);

рекомендовані форми організації освітнього процесу та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти;

вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою.

Загальний обсяг навчального навантаження та орієнтовна тривалість і можливі взаємозв'язки освітніх галузей, предметів, дисциплін.

Загальний обсяг навчального навантаження здобувачів профільної середньої освіти для 10-11-х класів складає 2660 годин/навчальний рік: для 10-х класів – 1330 годин/навчальний рік, для 11-х класів – 1330 годин/навчальний рік.

При складанні навчального плану на 2018-2019 н.р. школа користується Другим варіантом (таблиця 2), що містить перелік базових предметів, який включає окремі предмети суспільно-гуманітарного та математично-природничого циклів.

Зміст профілю навчання реалізується системою окремих предметів і курсів:

- базові та вибірково-обов'язкові предмети, що вивчаються на рівні стандарту;

- профільні предмети (згідно таблиці 3), що вивчаються на профільному рівні;

- курси за вибором, до яких належать спеціальні і факультативні курси.

Рішення про розподіл годин для формування відповідного профілю навчання приймає заклад освіти, враховуючи освітні потреби учнів, регіональні особливості, кадрове забезпечення, матеріально-технічну базу тощо.

Заклад освіти при складанні навчальних планів може збільшувати кількість годин на вивчення базових або профільних предметів за рахунок додаткових годин.

Враховуючи наведене складений навчальний план для 10-их класів закладу освіти (Додаток 1).

З метою уникнення одногодинного тижневого вивчення певного предмета або курсу заклад освіти може планувати його вивчення концентровано (впродовж чверті, семестру, навчального року).

Для недопущення перевантаження учнів необхідно враховувати їхнє навчання в закладах освіти іншого типу (художніх, музичних, спортивних школах тощо). Так, у закладі загальної середньої освіти за рішенням педагогічної ради при оцінюванні учнів дозволяється враховувати результати їх навчання з відповідних предметів (мистецтво, фізична культура та ін.) у позашкільних закладах.

Очікувані результати навчання здобувачів освіти. Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель/вчителька у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
1	Спілкування державною (і рідною – у разі відмінності) мовами	Уміння: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невірних іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета;

		<p>поповнювати свій словниковий запас.</p> <p>Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань.</p> <p>Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем</p>
2	Спілкування іноземними мовами	<p>Уміння: здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб.</p> <p>Ставлення: критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою.</p> <p>Навчальні ресурси: підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.</p>
3	Математична компетентність	<p>Уміння: оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші</p>

		<p>математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях.</p> <p>Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів.</p> <p>Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації</p>
4	<p>Основні компетентності у природничих науках і технологіях</p>	<p>Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями.</p> <p>Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях</p> <p>Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу</p>
5	<p>Інформаційно-цифрова компетентність</p>	<p>Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задач; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень.</p> <p>Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач.</p> <p>Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів</p>

6	Уміння вчитися впродовж життя	<p>Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організовувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість.</p> <p>Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності.</p> <p>Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії</p>
7	Ініціативність і підприємливість	<p>Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання.</p> <p>Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)</p>
8	Соціальна і громадянська компетентності	<p>Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та</p>

		<p>виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані.</p> <p>Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання соціального змісту</p>
9	Обізнаність і самовираження у сфері культури	<p>Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо).</p> <p>Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства.</p> <p>Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва</p>
10	Екологічна грамотність і здорове життя	<p>Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання.</p> <p>Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку окремого предмета та екології на основі різних</p>

		<p>даних; ощадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо.</p> <p>Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя</p>
--	--	---

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття профільної середньої освіти.

Профільна середня освіта здобувається, як правило, після здобуття базової середньої освіти. Діти, які здобули базову середню освіту та успішно склали державну підсумкову атестацію на 1 вересня поточного навчального року повинні розпочинати здобуття профільної середньої освіти цього ж навчального року.

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття профільної середньої освіти за інших умов.

Рекомендовані форми організації освітнього процесу.

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку: формування компетентностей; розвитку компетентностей; перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей; корекції основних компетентностей; комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки, прес-конференції, ділові ігри тощо.

Засвоєння нового матеріалу можна проводити на лекції, конференції, екскурсії і т. д. Для конференції, дискусії вчителем або учнями визначаються теми доповідей учнів, основні напрями самостійної роботи. На навчальній екскурсії учні отримують знання, знайомлячись із експонатами в музеї, з роботою механізмів на підприємстві, спостерігаючи за різноманітними процесами, що відбуваються у природі. Консультації проводяться з учнями, які не були присутні на попередніх уроках або не зрозуміли, не засвоїли зміст

окремих предметів. Розвиток і корекцію основних компетентностей можна, крім уроку відповідного типу, проводити на семінарі, заключній конференції, екскурсії тощо. Семінар як форма організації об'єднує бесіду та дискусію учнів. Заключна конференція може будуватися як у формі дискусії, так і у формі диспуту, на якому обговорюються полярні точки зору. Учитель або учні підбивають підсумки обговорення і формулюють висновки.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей крім уроку проводяться навчально-практичні заняття. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності. Досягнуті компетентності учні можуть застосувати на практичних заняттях і заняттях практикуму. Практичне заняття - це така форма організації, в якій учням надається можливість застосовувати отримані ними знання у практичній діяльності. Експериментальні завдання, передбачені змістом окремих предметів, виконуються на заняттях із практикуму (виконання експериментально-практичних робіт).

Оглядова конференція (для 8-11 класів) повинна передбачати обговорення ключових положень вивченого матеріалу, учнем розкриваються нові узагальнюючі підходи до його аналізу.

Оглядова конференція може бути комплексною, тобто реалізувати міжпредметні зв'язки в узагальненні й систематизації навчального матеріалу.

Оглядова екскурсія припускає цілеспрямоване ознайомлення учнів з об'єктами та спостереження процесів з метою відновити та систематизувати раніше отримані знання.

Навчальний план
для 10-х класів закладів загальної середньої освіти

Предмети	Кількість годин на тиждень у класах
	10
Базові предмети¹	27 (29)
Українська мова	2
Українська література	2
Зарубіжна література	1
Іноземна мова ²	2
Мова і література корінного народу, національної меншини ³	2
Історія України	1,5
Всесвітня історія	1
Громадянська освіта	2
Математика (алгебра і початки аналізу та геометрія)	3
Біологія і екологія	2
Географія	1,5
Фізика і астрономія	3
Хімія	1,5
Фізична культура ⁴	3
Захист Вітчизни	1,5

Вибірково-обов'язкові предмети (Інформатика, Технології, Мистецтво)	3
Додаткові години ¹ на профільні предмети, окремі базові предмети, спеціальні курси, факультативні курси та індивідуальні заняття	8 (6)
Гранично допустиме тижневе навантаження на учня	33
Всього фінансується (без урахування поділу класу на групи)	38

¹У дужках подано кількість годин для закладів освіти з навчанням мовою корінного народу, національної меншини.

² За наявності належних умов заклад освіти може збільшувати кількість годин на вивчення іноземної мови, використовуючи додаткові години.

³ Мова і література корінного народу, національної меншини входить до базових предметів лише для закладів освіти з навчанням мовою, корінного народу, національної меншини. В інших закладах освіти цей предмет може обиратися за потреби самим учнем за рахунок додаткових годин.

⁴ Години фізичної культури не входять до гранично допустимого тижневого навантаження на учня.

Орієнтовна кількість навчальних годин для профільних предметів

Профільний предмет	Кількість годин на тиждень
	10 клас
Українська мова	4
Українська література	4
Зарубіжна література	3
Іноземна мова	5
Друга іноземна мова	3
Мова і література корінного народу, національної меншини	5
Історія України	3
Всесвітня історія	3
Правознавство	3
Економіка	3
Алгебра	6
Геометрія	3
Фізика і астрономія	6
Біологія і екологія	5
Хімія	4
Географія	5
Інформатика	5
Технології	6
Мистецтво	5
Фізична культура	6
Захист Вітчизни	5

Навчальний план

для 10-х класів закладу загальної середньої освіти

Предмети	Кількість годин на тиждень у класах	
	10-а	10-б
Базові предмети¹	27	27
Українська мова	2	2+1
Українська література	2	2
Зарубіжна література	1	1
Іноземна мова ²	2	2+1
Історія України	1,5	1,5
Всесвітня історія	1	1
Громадянська освіта	2	2
Математика (алгебра і початки аналізу та геометрія)	3+2	3
Біологія і екологія	2	2
Географія	1,5	1,5
Фізика і астрономія	3	3
Хімія	1,5	1,5
Фізична культура ⁴	3	3
Захист Вітчизни	1,5+0,5	1,5+0,5
Вибірково-обов'язкові предмети (Інформатика, Технології, Мистецтво)	3	3
Технології	1+5	1+5
Інформатика	1	1
Мистецтво	0,5	0,5
Додаткові години на профільні предмети, окремі базові предмети, спеціальні курси, факультативні курси та індивідуальні заняття	8	8
Основи християнської етики	1	1
Гранично допустиме тижневе навантаження на учня	33	33
Всього фінансується (без урахування поділу класу на групи)	38	38

На вивчення вибірково-обов'язкових предметів навчальне навантаження розподілено таким чином (10-А, 10-Б класи):

- інформатика – 1 год.;
- технології – 1 год.;
- мистецтво – 0,5 год.

З варіативної складової виділено додатково по 0,5 т. год. на вивчення предмету «Захист Вітчизни» та 1 год. на вивчення основ християнської етики.

За заявами батьків здобувачів освіти з метою організації профільного навчання (технологічний профіль) на вивчення технології додано по 5 год. у кожному класі.

Відповідно до рішення батьківських зборів 9-А класу (10-А) додатково виділено 2 год. на вивчення математики.

Відповідно до рішення батьківських зборів 9-Б класу (10-Б) додатково виділено 1 год. на вивчення англійської мови, 1 год. української мови.

Вивчення предметів здійснюється за навчальними програмами (Додаток 2).

Перелік навчальних програм

для учнів закладів загальної середньої освіти III ступеня (10-і класи)

(затверджені наказами МОН від 14.07.2016 № 1407 та від 24.11.2017 № 1539)

№ п/п	Назва навчальної програми	Рівень вивчення
1.	Українська мова	Рівень стандарту
2.	Українська мова	Профільний рівень
3.	Астрономія (авторський колектив під керівництвом Яцківа Я. Я.)	Рівень стандарту
4.	Біологія і екологія	Рівень стандарту
5.	Біологія і екологія	Профільний рівень
6.	Всесвітня історія	Рівень стандарту
7.	Всесвітня історія	Профільний рівень
8.	Географія	Рівень стандарту
9.	Географія	Профільний рівень
10.	Громадянська освіта (інтегрований курс)	Рівень стандарту
11.	Зарубіжна література	Рівень стандарту
12.	Захист Вітчизни	Рівень стандарту
13.	Інформатика	Рівень стандарту
14.	Інформатика	Профільний рівень
15.	Історія України	Рівень стандарту
16.	Історія України	Профільний рівень
17.	Історія: Україна і світ (інтегрований курс)	Рівень стандарту
18.	Математика	Профільний рівень
19.	Математика (алгебра і початки аналізу та	Рівень стандарту

	геометрія)	
20.	Мистецтво	Рівень стандарту
21.	Правознавство	Профільний рівень
22.	Природничі науки (чотири навчальні програми): <i>проект 1</i> – автори І. Дьоміна, В.Задояний, С.Костик; <i>проект 2</i> – авторський колектив під керівництвом Т.Засєкіної; <i>проект 3</i> – автори Д.Шабанов, О.Козленко; <i>проект 4</i> – авторський колектив під керівництвом В.Ільченко	Рівень стандарту
23.	Технології	Рівень стандарту
24.	Технології	Профільний рівень
25.	Українська література	Рівень стандарту
26.	Українська література	Профільний рівень
27.	Фізика і астрономія (авторський колектив під керівництвом Локтева В. М.)	Рівень стандарту
28.	Фізика і астрономія (авторський колектив під керівництвом Локтева В. М.)	Профільний рівень
29.	Фізика і астрономія (авторський колектив під керівництвом Ляшенка О. І.)	Рівень стандарту
30.	Фізика і астрономія (авторський колектив під керівництвом Ляшенка О. І.)	Профільний рівень
31.	Фізична культура	Рівень стандарту
32.	Хімія	Рівень стандарту
33.	Хімія	Профільний рівень
34.	Іноземні мови	Рівень стандарту
35.	Іноземні мови	Профільний рівень